Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (τέταρτο τμήμα)

της 4ης Σεπτεμβρίου 2025*

«Προδικαστική παραπομπή – Προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα – Κανονισμός (ΕΕ) 2016/679 – Δικαιώματα του υποκειμένου των δεδομένων – Άρθρο 17 – Δικαίωμα διαγραφής των δεδομένων – Άρθρο 18 – Δικαίωμα περιορισμού της επεξεργασίας – Άρθρο 79 – Δικαίωμα πραγματικής δικαστικής προσφυγής – Παράνομη επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα – Ένδικο βοήθημα με το οποίο ζητείται να υποχρεωθεί ο υπεύθυνος της επεξεργασίας να μην επαναλάβει την παράνομη επεξεργασία στο μέλλον – Νομική βάση – Προϋποθέσεις – Άρθρο 82, παράγραφος 1 – Δικαίωμα αποζημίωσης – Έννοια της "μη υλικής ζημίας" – Υπολογισμός της χρηματικής ικανοποίησης – Ενδεχόμενη συνεκτίμηση του βαθμού υπαιτιότητας του υπευθύνου επεξεργασίας – Ενδεχόμενες συνέπειες της έκδοσης "διαταγής περί παραλείψεως"»

Στην υπόθεση C-655/23,

με αντικείμενο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το Bundesgerichtshof (Ανώτατο Ομοσπονδιακό Δικαστήριο, Γερμανία) με απόφαση της 26ης Σεπτεμβρίου 2023, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 7 Νοεμβρίου 2023, στο πλαίσιο της δίκης

IP

κατά

Quirin Privatbank AG,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τέταρτο τμήμα),

συγκείμενο από τους I. Jarukaitis, πρόεδρο τμήματος, N. Jääskinen (εισηγητή), A. Arabadjiev, M. Condinanzi και R. Frendo, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: M. Campos Sánchez-Bordona

γραμματέας: A. Calot Escobar

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

– ο IP, εκπροσωπούμενος από την M. Rodenhausen, Rechtsanwältin,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

– η Quirin Privatbank AG, εκπροσωπούμενη από τον F. Buchmann, Rechtsanwalt,

– η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τον Α. Μπουχάγιαρ και την M. Heller,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 20ής Μαρτίου 2025,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία των άρθρων 17, 18, 79, 82 και 84 του κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της οδηγίας 95/46/ΕΚ (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων) (ΕΕ 2016, L 119, σ. 1, και διορθωτικό ΕΕ 2021, L 74, σ. 36, στο εξής: ΓΚΠΔ).

2 Η εν λόγω αίτηση υποβλήθηκε στο πλαίσιο ένδικης διαφοράς μεταξύ του IP, φυσικού προσώπου, και της εταιρίας Quirin Privatbank AG, σχετικά με αίτηση που υπέβαλε το ως άνω φυσικό πρόσωπο ζητώντας, αφενός, να υποχρεωθεί η εν λόγω εταιρία να μην προβεί εκ νέου σε άνευ αδείας γνωστοποίηση σε τρίτους των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που το αφορούν και, αφετέρου, να παράσχει ικανοποίηση για τη μη υλική ζημία την οποία υπέστη το ως άνω φυσικό πρόσωπο εξαιτίας της αρχικής γνωστοποίησης των δεδομένων του.

Το νομικό πλαίσιο

Το δίκαιο της Ένωσης

3 Οι αιτιολογικές σκέψεις 1, 10, 11, 75, 85 και 146 του ΓΚΠΔ έχουν ως εξής:

«(1) Η προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα είναι θεμελιώδες δικαίωμα. Το άρθρο 8 παράγραφος 1 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης [(στο εξής: Χάρτης)] και το άρθρο 16 παράγραφος 1 [ΣΛΕΕ] ορίζουν ότι κάθε πρόσωπο έχει δικαίωμα στην προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που το αφορούν.

[…]

(10) Για τη διασφάλιση συνεκτικής και υψηλού επιπέδου προστασίας των φυσικών προσώπων και την άρση των εμποδίων στις ροές δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα εντός της [Ευρωπαϊκής] Ένωσης, το επίπεδο προστασίας των δικαιωμάτων και των ελευθεριών των φυσικών προσώπων σε σχέση με την επεξεργασία των εν λόγω δεδομένων θα πρέπει να είναι ισοδύναμο σε όλα τα κράτη μέλη. Θα πρέπει να διασφαλίζεται συνεκτική και ομοιόμορφη εφαρμογή των κανόνων για την προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων και των ελευθεριών των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα σε ολόκληρη την Ένωση. […] Ο παρών κανονισμός παρέχει επίσης περιθώρια χειρισμού στα κράτη μέλη, ώστε να εξειδικεύσουν τους κανόνες του,

συμπεριλαμβανομένων αυτών που αφορούν την επεξεργασία ειδικών κατηγοριών δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα (“ευαίσθητα δεδομένα”). Σε αυτόν τον βαθμό, ο παρών κανονισμός δεν αποκλείει το δίκαιο των κρατών μελών να προσδιορίζει τις περιστάσεις ειδικών καταστάσεων επεξεργασίας, μεταξύ άλλων τον ακριβέστερο καθορισμό των προϋποθέσεων υπό τις οποίες η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα είναι σύννομη.

(11) Η αποτελεσματική προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα σε ολόκληρη την Ένωση απαιτεί την ενίσχυση και τον λεπτομερή καθορισμό των δικαιωμάτων των υποκειμένων των δεδομένων, καθώς και των υποχρεώσεων όσων επεξεργάζονται και καθορίζουν την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, καθώς και των αντίστοιχων εξουσιών παρακολούθησης και διασφάλισης της συμμόρφωσης προς τους κανόνες προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και των αντίστοιχων κυρώσεων για τις παραβιάσεις στα κράτη μέλη.

[…]

(75) Οι κίνδυνοι για τα δικαιώματα και τις ελευθερίες φυσικών προσώπων, ποικίλης πιθανότητας και σοβαρότητας, είναι δυνατόν να προκύπτουν από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα η οποία θα μπορούσε να οδηγήσει σε σωματική, υλική ή μη υλική βλάβη, ιδίως όταν η επεξεργασία μπορεί να οδηγήσει σε διακρίσεις, κατάχρηση ή υποκλοπή ταυτότητας, οικονομική απώλεια, βλάβη φήμης, απώλεια της εμπιστευτικότητας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που προστατεύονται από επαγγελματικό απόρρητο, παράνομη άρση της ψευδωνυμοποίησης, ή οποιοδήποτε άλλο σημαντικό οικονομικό ή κοινωνικό μειονέκτημα· όταν τα υποκείμενα των δεδομένων θα μπορούσαν να στερηθούν των δικαιωμάτων και ελευθεριών τους ή να εμποδίζονται από την άσκηση ελέγχου επί των δεδομένων τους προσωπικού χαρακτήρα· […]

[…]

(85) Η παραβίαση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα μπορεί, εάν δεν αντιμετωπιστεί κατάλληλα και έγκαιρα, να έχει ως αποτέλεσμα σωματική, υλική ή μη υλική βλάβη για φυσικά πρόσωπα, όπως απώλεια του ελέγχου επί των δεδομένων τους προσωπικού χαρακτήρα ή ο περιορισμός των δικαιωμάτων τους, διακρίσεις, κατάχρηση ή υποκλοπή ταυτότητας, οικονομική απώλεια, παράνομη άρση της ψευδωνυμοποίησης, βλάβη της φήμης, απώλεια της εμπιστευτικότητας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που προστατεύονται από επαγγελματικό απόρρητο ή άλλο σημαντικό οικονομικό ή κοινωνικό μειονέκτημα για το ενδιαφερόμενο φυσικό πρόσωπο. […]

[…]

(146) Κάθε ζημία την οποία υφίσταται ένα πρόσωπο ως αποτέλεσμα επεξεργασίας κατά παράβαση του παρόντ[ος] κανονισμού θα πρέπει να αποτελεί αντικείμενο αποζημίωσης από τον υπεύθυνο επεξεργασίας ή τον εκτελούντα την επεξεργασία. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας ή ο εκτελών την επεξεργασία θα πρέπει να απαλλάσσονται από την υποχρέωση αποζημίωσης εάν αποδείξουν ότι δεν φέρουν καμία ευθύνη για τη ζημία. Η έννοια της ζημίας θα πρέπει να ερμηνεύεται διασταλτικά με γνώμονα τη νομολογία του Δικαστηρίου κατά τρόπον ώστε να λαμβάνονται πλήρως υπόψη οι στόχοι του παρόντος κανονισμού. Αυτό δεν επηρεάζει τυχόν αξιώσεις αποζημίωσης, ασκούμενες λόγω παραβίασης άλλων κανόνων του δικαίου της Ένωσης ή των κρατών μελών. Επεξεργασία

κατά παράβαση του παρόντ[ος] κανονισμού συμπεριλαμβάνει επίσης τυχόν επεξεργασία που γίνεται κατά παράβαση των κατ' εξουσιοδότηση και εκτελεστικών πράξεων που εκδίδονται κατ' εφαρμογή του παρόντος κανονισμού και του δικαίου των κρατών μελών που εξειδικεύει τους κανόνες του παρόντος κανονισμού. Τα υποκείμενα των δεδομένων θα πρέπει να λαμβάνουν πλήρη και ουσιαστική αποζημίωση για τη ζημία που υπέστησαν. […]»

4 Το άρθρο 1 του ΓΚΠΔ, τιτλοφορούμενο «Αντικείμενο και στόχοι», ορίζει στην παράγραφο 2 τα εξής:

«Ο παρών κανονισμός προστατεύει θεμελιώδη δικαιώματα και ελευθερίες των φυσικών προσώπων και ειδικότερα το δικαίωμά τους στην προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.»

5 Το άρθρο 4 του κανονισμού, το οποίο φέρει τον τίτλο «Ορισμοί», προβλέπει τα εξής:

«Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού νοούνται ως:

1) "δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα": κάθε πληροφορία που αφορά ταυτοποιημένο ή ταυτοποιήσιμο φυσικό πρόσωπο ("υποκείμενο των δεδομένων")· […]

2) "επεξεργασία": κάθε πράξη ή σειρά πράξεων που πραγματοποιείται με ή χωρίς τη χρήση αυτοματοποιημένων μέσων, σε δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα ή σε σύνολα δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, όπως […] η κοινολόγηση με διαβίβαση, η διάδοση ή κάθε άλλη μορφή διάθεσης, η συσχέτιση ή ο συνδυασμός, ο περιορισμός, η διαγραφή ή η καταστροφή,

[…]

7) "υπεύθυνος επεξεργασίας": το φυσικό ή νομικό πρόσωπο, η δημόσια αρχή, η υπηρεσία ή άλλος φορέας που, μόνα ή από κοινού με άλλα, καθορίζουν τους σκοπούς και τον τρόπο της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα· […]

[…]

10) "τρίτος": οποιοδήποτε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, δημόσια αρχή, υπηρεσία ή φορέας, με εξαίρεση το υποκείμενο των δεδομένων, τον υπεύθυνο επεξεργασίας, τον εκτελούντα την επεξεργασία και τα πρόσωπα τα οποία, υπό την άμεση εποπτεία του υπευθύνου επεξεργασίας ή του εκτελούντος την επεξεργασία, είναι εξουσιοδοτημένα να επεξεργάζονται τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα,

[…]

12) "παραβίαση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα": η παραβίαση της ασφάλειας που οδηγεί σε τυχαία ή παράνομη καταστροφή, απώλεια, μεταβολή, άνευ άδειας κοινολόγηση ή πρόσβαση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που διαβιβάστηκαν, αποθηκεύτηκαν ή υποβλήθηκαν κατ' άλλο τρόπο σε επεξεργασία,

[…]».

6 Το κεφάλαιο ΙΙ του ΓΚΠΔ, το οποίο φέρει τον τίτλο «Αρχές», περιλαμβάνει τα άρθρα 5 έως 11 του κανονισμού.

7 Το άρθρο 5 του κανονισμού, επιγραφόμενο «Αρχές που διέπουν την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα», προβλέπει τα εξής:

«1. Τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα:

α) υποβάλλονται σε σύννομη και θεμιτή επεξεργασία με διαφανή τρόπο σε σχέση με το υποκείμενο των δεδομένων (“νομιμότητα, αντικειμενικότητα και διαφάνεια”),

β) συλλέγονται για καθορισμένους, ρητούς και νόμιμους σκοπούς και δεν υποβάλλονται σε περαιτέρω επεξεργασία κατά τρόπο ασύμβατο προς τους σκοπούς αυτούς […] (“περιορισμός του σκοπού”),

γ) είναι κατάλληλα, συναφή και περιορίζονται στο αναγκαίο για τους σκοπούς για τους οποίους υποβάλλονται σε επεξεργασία (“ελαχιστοποίηση των δεδομένων”),

[…]

στ) υποβάλλονται σε επεξεργασία κατά τρόπο που εγγυάται την ενδεδειγμένη ασφάλεια των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, μεταξύ άλλων την προστασία τους από μη εξουσιοδοτημένη ή παράνομη επεξεργασία και τυχαία απώλεια, καταστροφή ή φθορά, με τη χρησιμοποίηση κατάλληλων τεχνικών ή οργανωτικών μέτρων (“ακεραιότητα και εμπιστευτικότητα”).

2. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας φέρει την ευθύνη και είναι σε θέση να αποδείξει τη συμμόρφωση με την παράγραφο 1 (“λογοδοσία”).»

8 Το άρθρο 6 του ίδιου κανονισμού, τιτλοφορούμενο «Νομιμότητα της επεξεργασίας», ορίζει στην παράγραφο 1 τα εξής:

«Η επεξεργασία είναι σύννομη μόνο εάν και εφόσον ισχύει τουλάχιστον μία από τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) το υποκείμενο των δεδομένων έχει παράσχει συγκατάθεση για την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα του για έναν ή περισσότερους συγκεκριμένους σκοπούς,

[…]».

9 Το κεφάλαιο ΙΙΙ του ΓΚΠΔ, το οποίο επιγράφεται «Δικαιώματα του υποκειμένου των δεδομένων», περιλαμβάνει τα άρθρα 12 έως 23.

10 Το άρθρο 17, το οποίο φέρει τον τίτλο «Δικαίωμα διαγραφής (“δικαίωμα στη λήθη”)» και περιλαμβάνεται στο επιγραφόμενο «Δικαίωμα διόρθωσης» τμήμα 3 του κεφαλαίου ΙΙΙ του εν λόγω κανονισμού, προβλέπει στην παράγραφο 1 τα εξής:

«Το υποκείμενο των δεδομένων έχει το δικαίωμα να ζητήσει από τον υπεύθυνο επεξεργασίας τη διαγραφή δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που το αφορούν χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση και ο υπεύθυνος επεξεργασίας υποχρεούται να διαγράψει δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση, εάν ισχύει ένας από τους ακόλουθους λόγους:

[…]

γ) το υποκείμενο των δεδομένων αντιτίθεται στην επεξεργασία σύμφωνα με το άρθρο 21 παράγραφος 1 και δεν υπάρχουν επιτακτικοί και νόμιμοι λόγοι για την επεξεργασία ή το υποκείμενο των δεδομένων αντιτίθεται στην επεξεργασία σύμφωνα με το άρθρο 21 παράγραφος 2,

δ) τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα υποβλήθηκαν σε επεξεργασία παράνομα,

[…]».

11 Το τμήμα 3 του ΓΚΠΔ περιλαμβάνει επίσης το άρθρο 18, με τίτλο «Δικαίωμα περιορισμού της επεξεργασίας», το οποίο ορίζει στην παράγραφο 1 τα εξής:

«Το υποκείμενο των δεδομένων δικαιούται να εξασφαλίζει από τον υπεύθυνο επεξεργασίας τον περιορισμό της επεξεργασίας, όταν ισχύει ένα από τα ακόλουθα:

[…]

β) η επεξεργασία είναι παράνομη και το υποκείμενο των δεδομένων αντιτάσσεται στη διαγραφή των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και ζητεί, αντ' αυτής, τον περιορισμό της χρήσης τους,

γ) ο υπεύθυνος επεξεργασίας δεν χρειάζεται πλέον τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα για τους σκοπούς της επεξεργασίας, αλλά τα δεδομένα αυτά [είναι απαραίτητα στο] υποκείμενο των δεδομένων για τη θεμελίωση, την άσκηση ή την υποστήριξη νομικών αξιώσεων,

[…]».

12 Το κεφάλαιο VIII του ΓΚΠΔ, το οποίο επιγράφεται «Προσφυγές, ευθύνη και κυρώσεις», περιλαμβάνει τα άρθρα 77 έως 84 του κανονισμού.

13 Το άρθρο 77 του ΓΚΠΔ τιτλοφορείται «Δικαίωμα υποβολής καταγγελίας σε εποπτική αρχή», ενώ το άρθρο 78 τιτλοφορείται «Δικαίωμα πραγματικής δικαστικής προσφυγής κατά αρχής ελέγχου».

14 Το άρθρο 79 του κανονισμού, το οποίο φέρει τον τίτλο «Δικαίωμα πραγματικής δικαστικής προσφυγής κατά υπευθύνου επεξεργασίας ή εκτελούντος την επεξεργασία», προβλέπει στην παράγραφο 1 τα εξής:

«Με την επιφύλαξη κάθε διαθέσιμης διοικητικής ή μη δικαστικής προσφυγής, συμπεριλαμβανομένου του δικαιώματος υποβολής καταγγελίας σε εποπτική αρχή δυνάμει του άρθρου 77, έκαστο υποκείμενο των δεδομένων έχει δικαίωμα πραγματικής δικαστικής προσφυγής εάν θεωρεί ότι τα δικαιώματά του που απορρέουν από τον παρόντα κανονισμό παραβιάστηκαν ως αποτέλεσμα της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που το αφορούν κατά παράβαση του παρόντος κανονισμού.»

15 Το άρθρο 82 του ΓΚΠΔ επιγράφεται «Δικαίωμα αποζημίωσης και ευθύνη» και έχει ως εξής:

«1. Κάθε πρόσωπο το οποίο υπέστη υλική ή μη υλική ζημία ως αποτέλεσμα παραβίασης του παρόντος κανονισμού δικαιούται αποζημίωση από τον υπεύθυνο επεξεργασίας ή τον εκτελούντα την επεξεργασία για τη ζημία που υπέστη.

[…]

3. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας ή ο εκτελών την επεξεργασία απαλλάσσεται από την ευθύνη που έχ[ει] δυνάμει της παραγράφου 2, εάν αποδεικνύει ότι δεν φέρει καμία ευθύνη για το γενεσιουργό γεγονός της ζημίας.

[…]»

16 Το άρθρο 83 του ΓΚΠΔ, το οποίο φέρει τον τίτλο «Γενικοί όροι επιβολής διοικητικών προστίμων», προβλέπει στην παράγραφο 2 τα εξής:

«[…] Κατά τη λήψη απόφασης σχετικά με την επιβολή διοικητικού προστίμου, καθώς και σχετικά με το ύψος του διοικητικού προστίμου για κάθε μεμονωμένη περίπτωση, λαμβάνονται δεόντως υπόψη τα ακόλουθα:

α) η φύση, η βαρύτητα και η διάρκεια της παράβασης, λαμβάνοντας υπόψη τη φύση, την έκταση ή το σκοπό της σχετικής επεξεργασίας, καθώς και τον αριθμό των υποκειμένων των δεδομένων που έθιξε η παράβαση και το βαθμό ζημίας που υπέστησαν,

β) ο δόλος ή η αμέλεια που προκάλεσε την παράβαση,

γ) οποιεσδήποτε ενέργειες στις οποίες προέβη ο υπεύθυνος επεξεργασίας ή ο εκτελών την επεξεργασία για να μετριάσει τη ζημία που υπέστησαν τα υποκείμενα των δεδομένων,

[…]

ια) κάθε άλλο επιβαρυντικό ή ελαφρυντικό στοιχείο που προκύπτει από τις περιστάσεις της συγκεκριμένης περίπτωσης, όπως τα οικονομικά οφέλη που αποκομίστηκαν ή ζημ[ίες] που αποφεύχθηκαν, άμεσα ή έμμεσα, από την παράβαση.»

17 Το άρθρο 84 του εν λόγω κανονισμού, τιτλοφορούμενο «Κυρώσεις», ορίζει στην παράγραφο 1 τα εξής:

«Τα κράτη μέλη θεσπίζουν τους κανόνες σχετικά με τις άλλες κυρώσεις που επιβάλλονται για παραβάσεις του παρόντος κανονισμού, ιδίως για τις παραβάσεις που δεν αποτελούν αντικείμενο διοικητικών προστίμων δυνάμει του άρθρου 83, και λαμβάνουν όλα τα αναγκαία μέτρα για να διασφαλιστεί ότι εφαρμόζονται. Οι εν λόγω κυρώσεις είναι αποτελεσματικές, αναλογικές και αποτρεπτικές.»

Το γερμανικό δίκαιο

18 Το άρθρο 2, παράγραφος 1, του Grundgesetz für die Bundesrepublik Deutschland (Θεμελιώδους Νόμου της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας), της 23ης Μαΐου 1949 (BGBl 1949 I, σ. 1), όπως ίσχυε κατά τον χρόνο των πραγματικών περιστατικών της διαφοράς της κύριας δίκης, ορίζει τα ακόλουθα:

«Καθένας έχει δικαίωμα στην ελεύθερη ανάπτυξη της προσωπικότητάς του, υπό τον όρο ότι δεν προσβάλλει τα δικαιώματα άλλων, τη συνταγματική τάξη ή τα χρηστά ήθη.»

19 Το άρθρο 253 του Bürgerliches Gesetzbuch (αστικού κώδικα), όπως ίσχυε κατά τον χρόνο των πραγματικών περιστατικών της διαφοράς της κύριας δίκης (στο εξής: BGB), το οποίο φέρει τον τίτλο «Μη υλική ζημία», ορίζει τα ακόλουθα:

«(1) Χρηματική ικανοποίηση για μη περιουσιακή ζημία μπορεί να ζητηθεί μόνο στις περιπτώσεις που ορίζει ο νόμος.

(2) Όταν πρέπει να καταβληθεί αποζημίωση λόγω σωματικής βλάβης, προσβολής της υγείας, της ελευθερίας ή του σεξουαλικού αυτοπροσδιορισμού, μπορεί επίσης να απαιτηθεί και εύλογη χρηματική ικανοποίηση για μη περιουσιακή ζημία.»

20 Το άρθρο 823 του BGB φέρει τον τίτλο «Υποχρέωση αποκατάστασης της ζημίας» και ορίζει τα εξής:

«(1) Όποιος, εκ προθέσεως ή εξ αμελείας, προσβάλλει παρανόμως τη ζωή, τη σωματική ακεραιότητα, την υγεία, την ελευθερία, την ιδιοκτησία ή άλλο δικαίωμα τρίτου υπέχει έναντι αυτού την υποχρέωση να αποκαταστήσει τη ζημία που προκλήθηκε λόγω της προσβολής.

(2) Την ίδια υποχρέωση υπέχει και όποιος παραβαίνει νόμο που αποβλέπει στην προστασία τρίτου. Εάν, κατά τον νόμο, μπορεί να συντρέχει παράβασή του και ανυπαιτίως, υποχρέωση αποκατάστασης της ζημίας υφίσταται μόνο σε περίπτωση υπαιτιότητας.»

21 Το άρθρο 1004 του BGB, με τίτλο «Αξίωση άρσης της προσβολής και παράλειψής της στο μέλλον» ορίζει στην παράγραφο 1 τα εξής:

«Αν η κυριότητα προσβάλλεται με άλλους τρόπους εκτός της στέρησης ή της παρακράτησής της, ο κύριος δικαιούται να απαιτήσει την άρση της προσβολής. Αν απειλείται περαιτέρω προσβολή, ο κύριος δύναται να ασκήσει αγωγή επί παραλείψει.»

22 Σύμφωνα με την απόφαση περί παραπομπής, το άρθρο 1004 του BGB εφαρμόζεται κατ’ αναλογίαν στην υπόθεση της κύριας δίκης, ήτοι σε περιπτώσεις προσβολής απολύτων δικαιωμάτων ή παράβασης νόμου ο οποίος αποβλέπει στην προστασία τρίτου κατά την έννοια του άρθρου 823, παράγραφοι 1 και 2, αντιστοίχως.

Η διαφορά της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα

23 Ο αναιρεσείων της κύριας δίκης υπέβαλε, μέσω επαγγελματικού κοινωνικού δικτύου, αίτηση για πρόσληψη σε θέση εργασίας στην Quirin Privatbank, εταιρία γερμανικού δικαίου. Εν συνεχεία, υπάλληλος της εν λόγω εταιρίας, χρησιμοποιώντας την υπηρεσία ανταλλαγής ηλεκτρονικών μηνυμάτων του ίδιου δικτύου, απέστειλε σε τρίτο πρόσωπο, το οποίο δεν μετείχε στη διαδικασία πρόσληψης, μήνυμα που προοριζόταν αποκλειστικά για τον αναιρεσείοντα της κύριας δίκης, με το οποίο τον ενημέρωνε για την απόρριψη των μισθολογικών του απαιτήσεων και του πρότεινε άλλη αμοιβή (στο εξής: επίμαχο μήνυμα). Το τρίτο αυτό πρόσωπο, το οποίο γνώριζε τον αναιρεσείοντα της κύριας δίκης επειδή είχε συνεργαστεί μαζί του στο παρελθόν, του προώθησε το επίμαχο μήνυμα και τον ρώτησε αν αναζητούσε εργασία.

24 Ο αναιρεσείων της κύριας δίκης άσκησε ενώπιον του Landgericht Darmstadt (πρωτοδικείου Darmstadt, Γερμανία) αγωγή με αίτημα να υποχρεωθεί η Quirin Privatbank, αφενός, να απέχει από κάθε επεξεργασία των σχετικών με την υποψηφιότητά του δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, η οποία θα συνίστατο σε επανάληψη της άνευ αδείας γνωστοποίησής τους κατόπιν

της αποστολής του επίμαχου μηνύματος, και, αφετέρου, να του καταβάλει χρηματική ικανοποίηση για τη μη υλική ζημία που υπέστη εξαιτίας του εν λόγω περιστατικού. Υποστήριξε, κατ' ουσίαν, ότι η μη υλική ζημία του έγκειται στην ανησυχία του λόγω του ότι τουλάχιστον ένα τρίτο πρόσωπο, το οποίο τον γνώριζε προσωπικά και εργαζόταν στον ίδιο επαγγελματικό κλάδο, απέκτησε τόσο τη δυνατότητα να διαβιβάσει τις εμπιστευτικές αυτές πληροφορίες σε πρώην ή δυνητικούς εργοδότες όσο και πλεονέκτημα έναντί του σε περίπτωση πιθανού ανταγωνισμού μεταξύ τους στο πλαίσιο διαδικασίας πρόσληψης, ενώ επιπλέον, έγινε κοινωνός της ταπείνωσης την οποία βίωσε ο αναιρεσείων της κύριας δίκης λόγω του ότι δεν ευοδώθηκαν οι διαπραγματεύσεις για τις αποδοχές του.

25 Με απόφαση της 26ης Μαΐου 2020, το πρωτοβάθμιο δικαστήριο υποχρέωσε την Quirin Privatbank να απέχει στο μέλλον από τις ενέργειες τις οποίες αφορούσε η αγωγή και να καταβάλει στον αναιρεσείοντα της κύριας δίκης χρηματική ικανοποίηση ύψους 1 000 ευρώ, εντόκως. Η Quirin Privatbank άσκησε έφεση κατά της εν λόγω απόφασης.

26 Με απόφαση της 2ας Μαρτίου 2022, το Oberlandesgericht Frankfurt (εφετείο Φρανκφούρτης, Γερμανία) μεταρρύθμισε εν μέρει την ως άνω απόφαση. Έκρινε ότι ο αναιρεσείων της κύριας δίκης είχε, βάσει του άρθρου 17, παράγραφος 1, του ΓΚΠΔ, το δικαίωμα να αξιώσει από την Quirin Privatbank να απέχει στο μέλλον από την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα του αναιρεσείοντος της κύριας δίκης κατά τρόπο ανάλογο με την αποστολή του επίμαχου μηνύματος, ενώ παράλληλα διαπίστωσε ότι υφίστατο κίνδυνος υποτροπής συναφώς. Αντιθέτως, απέρριψε το στηριζόμενο στο άρθρο 82 του ίδιου κανονισμού αίτημα καταβολής χρηματικής ικανοποίησης λόγω μη υλικής ζημίας, με την αιτιολογία ότι υπήρξε μεν παράβαση των κανόνων περί προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα λόγω της γνωστοποίησής τους σε μη εμπλεκόμενο τρίτο, πλην όμως, ο αναιρεσείων της κύριας δίκης, αφενός, δεν απέδειξε συγκεκριμένη ζημία και, αφετέρου, ακόμη και αν υποτεθεί ότι υπέστη ταπείνωση, τούτο δεν θα μπορούσε να χαρακτηριστεί ως μη υλική ζημία.

27 Ο IP και η Quirin Privatbank άσκησαν αναίρεση κατά της ως άνω απόφασης ενώπιον του Bundesgerichtshof (Ανωτάτου Ομοσπονδιακού Δικαστηρίου, Γερμανία), το οποίο είναι το αιτούν δικαστήριο. Ενώπιον του εν λόγω δικαστηρίου, ο πρώτος εμμένει στα αρχικά του αιτήματα, ενώ η δεύτερη ζητεί την πλήρη απόρριψή τους.

28 Το αιτούν δικαστήριο εκτιμά ότι οι πράξεις κατά των οποίων βάλλει ο αναιρεσείων της κύριας δίκης εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του ΓΚΠΔ. Επισημαίνει ότι οι πράξεις αυτές συνιστούν «επεξεργασία» των «δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα» του «υποκειμένου των δεδομένων» και ότι η Quirin Privatbank έχει την ιδιότητα του «υπευθύνου επεξεργασίας», κατά την έννοια του άρθρου 4, σημεία 1, 2 και 7, του κανονισμού αυτού. Κατά το αιτούν δικαστήριο, δεν αμφισβητείται ότι οι εν λόγω πράξεις, οι οποίες έλαβαν τη μορφή άνευ αδείας διαβίβασης δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα σε «τρίτο», κατά την έννοια του άρθρου 4, σημείο 10, του ΓΚΠΔ, συνιστούν παράβαση των διατάξεων του εν λόγω κανονισμού και είναι, σύμφωνα με το άρθρο του 6, παράγραφος 1, παράνομες, κυρίως λόγω του ότι ο αναιρεσείων της κύριας δίκης δεν είχε δώσει τη συγκατάθεσή του για την εν λόγω διαβίβαση.

29 Το αιτούν δικαστήριο διερωτάται, πρώτον, αν ο ΓΚΠΔ παρέχει σε πρόσωπο του οποίου τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα υποβλήθηκαν σε παράνομη επεξεργασία το δικαίωμα να αξιώσει από τον υπεύθυνο επεξεργασίας να μην επαναλάβει την παράνομη επεξεργασία, ακόμη και στην περίπτωση που το εν λόγω πρόσωπο δεν ζητεί τη διαγραφή των δεδομένων του. Λαμβάνοντας υπόψη την εθνική νομολογία καθώς και τις σχετικές συζητήσεις στο επίπεδο της νομικής θεωρίας, το αιτούν δικαστήριο διερωτάται αν το εν λόγω δικαίωμα, η άσκηση του

οποίου, όπως επισημαίνει, έχει αμιγώς προληπτικό χαρακτήρα, θα μπορούσε να έχει ως νομική βάση το άρθρο 17 του κανονισμού, το οποίο αφορά το δικαίωμα διαγραφής, το άρθρο 18, το οποίο αφορά το δικαίωμα περιορισμού της επεξεργασίας, το άρθρο 79, σχετικά με το δικαίωμα πραγματικής δικαστικής προσφυγής κατά του υπευθύνου επεξεργασίας ή του εκτελούντος την επεξεργασία, ή οποιαδήποτε άλλη διάταξη του ίδιου κανονισμού.

30 Δεύτερον, σε περίπτωση καταφατικής απάντησης στα ως άνω ερωτήματα, το αιτούν δικαστήριο ζητεί να διευκρινιστεί αν, λαμβανομένης υπόψη της δικής του νομολογίας σχετικά με το άρθρο 2 του Θεμελιώδους Νόμου της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας και με τη συνδυασμένη εφαρμογή των άρθρων 823 και 1004 του BGB, αφενός, το δικαίωμα ενός προσώπου να αξιώσει από τον υπεύθυνο επεξεργασίας να μην επαναλάβει παράβαση του ΓΚΠΔ εξαρτάται από την ύπαρξη κινδύνου υποτροπής και, αφετέρου, αν, στην περίπτωση αυτή, ο κίνδυνος υποτροπής τεκμαίρεται λόγω της αρχικής παράβασης.

31 Τρίτον, σε περίπτωση που, αντιθέτως, δοθεί αρνητική απάντηση σε αμφότερα τα σκέλη του πρώτου προδικαστικού ερωτήματος, το αιτούν δικαστήριο ζητεί να διευκρινιστεί αν, από τη συνδυασμένη ερμηνεία των άρθρων 79 και 84 του ΓΚΠΔ, τα οποία αφορούν, αντιστοίχως, το δικαίωμα πραγματικής δικαστικής προσφυγής κατά του υπευθύνου επεξεργασίας και τις κυρώσεις που επιβάλλονται σε περίπτωση παράβασης του εν λόγω κανονισμού, προκύπτει ότι δικαστήριο κράτους μέλους μπορεί να επιβάλει στον υπεύθυνο επεξεργασίας τέτοια υποχρέωση παράλειψης βάσει εθνικών διατάξεων, παρέχοντας παράλληλα στο υποκείμενο των δεδομένων τα δικαιώματα που προβλέπονται στα άρθρα 17, 18 και 82 του εν λόγω κανονισμού.

32 Τέταρτον, το αιτούν δικαστήριο διερωτάται σχετικά με τις προϋποθέσεις από τις οποίες εξαρτάται το δικαίωμα αποζημίωσης του άρθρου 82, παράγραφος 1, του ΓΚΠΔ, ερμηνευόμενο υπό το πρίσμα των αιτιολογικών σκέψεων 75 και 85 του ίδιου κανονισμού. Συγκεκριμένα, διερωτάται ποια είναι τα στοιχεία που πρέπει να συντρέχουν ώστε να γίνει δεκτό ότι ένα πρόσωπο έχει υποστεί «μη υλική ζημία», κατά την έννοια του άρθρου 82, παράγραφος 1, στην περίπτωση που το υποκείμενο των δεδομένων περιορίζεται στην επίκληση αρνητικών συναισθημάτων, τα οποία, κατά το αιτούν δικαστήριο, εμπίπτουν στους γενικούς κινδύνους της καθημερινής ζωής.

33 Πέμπτον, το αιτούν δικαστήριο διερωτάται αν κατά υπολογισμό της οφειλόμενης βάσει του άρθρου 82, παράγραφος 1, του ΓΚΠΔ χρηματικής ικανοποίησης για μη υλική ζημία πρέπει να λαμβάνεται υπόψη ο βαθμός υπαιτιότητας του υπευθύνου επεξεργασίας. Το αιτούν δικαστήριο διευκρινίζει ότι, κατά το γερμανικό δίκαιο, στο πλαίσιο του υπολογισμού της χρηματικής ικανοποίησης για μη υλική ζημία πρέπει να λαμβάνεται υπόψη, μεταξύ άλλων, ο βαθμός υπαιτιότητας του ζημιώσαντος, καθότι η εν λόγω χρηματική ικανοποίηση κατατείνει, αφενός, στην αντιστάθμιση της ζημίας που υπέστη ο ζημιωθείς και, αφετέρου, στην ικανοποίηση του τελευταίου από τον ζημιώσαντα, σύμφωνα με τη νομολογία που έχει αναπτυχθεί σχετικά με το άρθρο 253 του BGB.

34 Έκτον, σε περίπτωση καταφατικής απάντησης σε ένα από τα δύο σκέλη του πρώτου προδικαστικού ερωτήματος ή στο τρίτο προδικαστικό ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο ζητεί να διευκρινιστεί αν το δικαίωμα του υποκειμένου των δεδομένων να αξιώσει από τον υπεύθυνο επεξεργασίας να μην επαναλάβει την παράβαση του ΓΚΠΔ μπορεί να αποτελέσει ουσιώδες κριτήριο για τη μείωση ή ακόμη και για τον αποκλεισμό της χρηματικής ικανοποίησης για μη υλική ζημία βάσει του άρθρου 82, παράγραφος 1, του εν λόγω κανονισμού, όπως θα ήταν δυνατό βάσει του γερμανικού δικαίου.

35 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Bundesgerichtshof (Ανώτατο Ομοσπονδιακό Δικαστήριο) αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

«1) α) Έχει το άρθρο 17 του ΓΚΠΔ την έννοια ότι το υποκείμενο δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα του οποίου τα δεδομένα κοινοποιήθηκαν παρανόμως με διαβίβασή τους από τον υπεύθυνο επεξεργασίας έχει δικαίωμα να αξιώσει από τον υπεύθυνο επεξεργασίας την παράλειψη της παράνομης διαβίβασης των δεδομένων αυτών στο μέλλον στην περίπτωση που δεν έχει ζητήσει από τον υπεύθυνο επεξεργασίας τη διαγραφή τους;

β) Μπορεί η εν λόγω αξίωση παραλείψεως να απορρέει (επίσης) από το άρθρο 18 ή από άλλη διάταξη του ΓΚΠΔ;

2) Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως στο πρώτο ερώτημα, στοιχεία α′ ή/και β′:

α) Πρέπει να θεωρηθεί ότι η αξίωση παραλείψεως που προβλέπεται από το δίκαιο της Ένωσης υφίσταται μόνον όταν απειλείται περαιτέρω προσβολή στο μέλλον των δικαιωμάτων του υποκειμένου των δεδομένων που απορρέουν από τον ΓΚΠΔ (κίνδυνος υποτροπής);

β) Τεκμαίρεται, ενδεχομένως, η ύπαρξη κινδύνου υποτροπής λόγω της υφιστάμενης παράβασης του ΓΚΠΔ;

3) Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως στο πρώτο ερώτημα, στοιχεία α′ ή/και β′:

Έχουν το άρθρο 84, σε συνδυασμό με το άρθρο 79 του ΓΚΠΔ, την έννοια ότι επιτρέπουν στον εθνικό δικαστή να αναγνωρίσει στο υποκείμενο δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα του οποίου τα δεδομένα κοινοποιήθηκαν παρανόμως με διαβίβασή τους από τον υπεύθυνο επεξεργασίας, εκτός από το δικαίωμα αποζημιώσεως για την υλική ή μη υλική ζημία, σύμφωνα με το άρθρο 82 του ΓΚΠΔ, και εκτός από τα δικαιώματα που απορρέουν από τα άρθρα 17 και 18 του ΓΚΠΔ, επίσης δικαίωμα να αξιώσει από τον υπεύθυνο επεξεργασίας, δυνάμει των διατάξεων του εθνικού δικαίου, την παράλειψη της παράνομης διαβίβασης των δεδομένων αυτών στο μέλλον;

4) Έχει το άρθρο 82, παράγραφος 1, του ΓΚΠΔ την έννοια ότι, προκειμένου να γίνει δεκτή η ύπαρξη μη υλικής ζημίας κατά την έννοια της διατάξεως αυτής, αρκεί η πρόκληση απλώς αρνητικών συναισθημάτων όπως, για παράδειγμα, εκνευρισμού, αγανάκτησης, δυσαρέσκειας, ανησυχίας και φόβου τα οποία αποτελούν αυτά καθαυτά μέρος των γενικών κινδύνων της ζωής και συχνά μέρος της καθημερινής εμπειρίας; Ή μήπως απαιτείται, προκειμένου να γίνει δεκτή η ύπαρξη ζημίας, το ενδιαφερόμενο φυσικό πρόσωπο να έχει υποστεί βλάβη η οποία να βαίνει πέραν των συναισθημάτων αυτών;

5) Έχει το άρθρο 82, παράγραφος 1, του ΓΚΠΔ την έννοια ότι ο βαθμός υπαιτιότητας του υπευθύνου επεξεργασίας ή του εκτελούντος την επεξεργασία ή των υπαλλήλων τους αποτελεί ουσιώδες κριτήριο κατά τον προσδιορισμό της μη υλικής ζημίας για την οποία πρέπει να καταβληθεί χρηματική ικανοποίηση;

6) Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως στο πρώτο ερώτημα, στοιχεία α′ ή β′, ή στο τρίτο ερώτημα:

Έχει το άρθρο 82, παράγραφος 1, του ΓΚΠΔ την έννοια ότι, κατά τον προσδιορισμό του ύψους της μη υλικής ζημίας για την οποία πρέπει να καταβληθεί χρηματική ικανοποίηση και προκειμένου να περιοριστεί η απαίτηση, μπορεί να ληφθεί υπόψη το γεγονός ότι το υποκείμενο των δεδομένων, πέραν του δικαιώματος χρηματικής ικανοποίησης, δικαιούται να εγείρει αξίωση περί παραλείψεως;»

Επί των προδικαστικών ερωτημάτων

Επί των τριών πρώτων προδικαστικών ερωτημάτων

36 Με το πρώτο, το δεύτερο και το τρίτο προδικαστικό ερώτημα, τα οποία πρέπει να εξεταστούν από κοινού, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινιστεί αν οι διατάξεις του ΓΚΠΔ έχουν την έννοια ότι προβλέπουν ένδικο βοήθημα το οποίο να παρέχει στο υποκείμενο των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που υποβλήθηκαν σε παράνομη επεξεργασία τη δυνατότητα να αξιώσει προληπτικά να υποχρεωθεί ο υπεύθυνος επεξεργασίας να μην επαναλάβει την παράνομη επεξεργασία στο μέλλον, ακόμη και σε περίπτωση που το πρόσωπο αυτό δεν έχει ζητήσει τη διαγραφή των δεδομένων του, και, σε περίπτωση αρνητικής απάντησης, αν οι διατάξεις αυτές εμποδίζουν τα κράτη μέλη να προβλέπουν τέτοιο ένδικο βοήθημα στις αντίστοιχες έννομες τάξεις τους.

37 Κατ' αρχάς, υπενθυμίζεται ότι, για την ερμηνεία διάταξης του δικαίου της Ένωσης, πρέπει να λαμβάνεται υπόψη όχι μόνον το γράμμα της, αλλά και το πλαίσιο στο οποίο εντάσσεται και οι σκοποί που επιδιώκονται με τη ρύθμιση της οποίας αποτελεί μέρος (απόφαση της 4ης Οκτωβρίου 2024, Lindenapotheke, C-21/23, EU:C:2024:846, σκέψη 52 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

38 Συναφώς, επισημαίνεται, πρώτον, ότι ο ΓΚΠΔ στηρίζεται στην ύπαρξη ενός αναγνωριζόμενου σε κάθε φυσικό πρόσωπο δικαιώματος προστασίας έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που το αφορούν. Η προστασία αυτή συνιστά θεμελιώδες δικαίωμα, το οποίο κατοχυρώνεται στο άρθρο 8, παράγραφος 1, του Χάρτη, στο οποίο παραπέμπει η αιτιολογική σκέψη 1 του ΓΚΠΔ. Ο σκοπός που συνίσταται στη διασφάλιση της αποτελεσματικότητας του θεμελιώδους αυτού δικαιώματος, μέσω της επίτευξης ενός υψηλού και ισοδύναμου επιπέδου προστασίας σε όλα τα κράτη μέλη, λειτουργεί ως σημείο αναφοράς για την εφαρμογή του εν λόγω κανονισμού, όπως προκύπτει από το άρθρο 1 και από την αιτιολογική σκέψη 10 αυτού [πρβλ. αποφάσεις της 5ης Οκτωβρίου 2023, Ministerstvo zdravotnictví (Εφαρμογή Covid-19 για κινητά τηλέφωνα), C-659/22, EU:C:2023:745, σκέψη 28, της 4ης Οκτωβρίου 2024, Patērētāju tiesību aizsardzības centrs, C-507/23, EU:C:2024:854, σκέψη 28, καθώς και της 3ης Απριλίου 2025, Ministerstvo zdravotnictví (Δεδομένα που αφορούν τον εκπρόσωπο νομικού προσώπου), C-710/23, EU:C:2025:231, σκέψη 29].

39 Κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, κάθε επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα πρέπει να είναι σύμφωνη με τις αρχές που διέπουν την επεξεργασία τέτοιων δεδομένων και να διενεργείται με σεβασμό στα δικαιώματα του «υποκειμένου των δεδομένων», κατά την έννοια του άρθρου 4, σημείο 1, του ΓΚΠΔ, τα οποία κατοχυρώνονται, αντιστοίχως, στα κεφάλαια ΙΙ και ΙΙΙ του ίδιου κανονισμού. Ειδικότερα, πρέπει να είναι σύμφωνη με τις αρχές που θέτει το άρθρο 5 του εν λόγω κανονισμού σχετικά με την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και να πληροί τις προϋποθέσεις νομιμότητας της επεξεργασίας που απαριθμούνται στο άρθρο 6 του κανονισμού [πρβλ. αποφάσεις της 19ης Δεκεμβρίου 2024, K GmbH

(Επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα των εργαζομένων), C-65/23, EU:C:2024:1051, σκέψη 46, και της 3ης Απριλίου 2025, Ministerstvo zdravotnictví (Δεδομένα που αφορούν τον εκπρόσωπο νομικού προσώπου), C-710/23, EU:C:2025:231, σκέψη 33].

40 Όπως επισήμανε, κατ' ουσίαν, ο γενικός εισαγγελέας στα σημεία 32, 34 και 38 των προτάσεών του, το άρθρο 8 του Χάρτη, στην παράγραφο 1, διακηρύσσει το δικαίωμα στην προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, ενώ συγχρόνως, στην παράγραφο 2, επιτάσσει η επεξεργασία των εν λόγω δεδομένων να γίνεται σύμφωνα με ορισμένες προϋποθέσεις, από την τήρηση των οποίων εξαρτάται η νομιμότητα της οικείας επεξεργασίας. Ομοίως, οι υποχρεώσεις που υπέχει ο υπεύθυνος επεξεργασίας δυνάμει του κεφαλαίου ΙΙ του ΓΚΠΔ αντιστοιχούν σε συγκεκριμένα δικαιώματα τα οποία ο κανονισμός απονέμει στα υποκείμενα των δεδομένων. Επομένως, τα υποκείμενα των δεδομένων απολαύουν δικαιώματος για σύννομη επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που τα αφορούν, το οποίο απορρέει από τη γενική υποχρέωση του υπευθύνου επεξεργασίας να μην προβαίνει σε επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα κατά τρόπο που αντίκειται στις επιταγές του κανονισμού.

41 Δεύτερον, το Δικαστήριο έχει επανειλημμένως κρίνει ότι το δίκαιο της Ένωσης, συμπεριλαμβανομένων και των διατάξεων του Χάρτη, δεν συνεπάγεται υποχρέωση των κρατών μελών να θεσπίσουν άλλα μέσα έννομης προστασίας πέραν εκείνων που προβλέπει το εσωτερικό δίκαιο, εκτός εάν από την οικονομία της οικείας εθνικής έννομης τάξης προκύπτει ότι δεν υφίσταται κανένα μέσο ένδικης προστασίας το οποίο να καθιστά δυνατή, έστω και παρεμπιπτόντως, τη διασφάλιση του σεβασμού των δικαιωμάτων που οι πολίτες αντλούν από το δίκαιο της Ένωσης (απόφαση της 8ης Μαΐου 2025, Barało, C-530/23, EU:C:2025:322, σκέψη 99 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

42 Εν προκειμένω, πρέπει κατ' αρχάς να υπογραμμισθεί ότι η επίμαχη στην κύρια δίκη περίπτωση δεν αφορά τη δυνατότητα εθνικού δικαστηρίου να λάβει προσωρινά μέτρα, αλλά την ενδεχόμενη δυνατότητα του υποκειμένου των δεδομένων να επιτύχει επί της ουσίας, στο πλαίσιο ένδικης διαδικασίας προληπτικού χαρακτήρα, την έκδοση διαταγής η οποία να επιβάλλει στον υπεύθυνο επεξεργασίας την υποχρέωση να μην επαναλάβει την προσβολή των δικαιωμάτων αυτών στο μέλλον.

43 Επισημαίνεται, συναφώς, ότι, όπως εκτιμά το αιτούν δικαστήριο, ο ΓΚΠΔ δεν περιέχει διατάξεις από τις οποίες να προκύπτει, ρητώς ή σιωπηρώς, δικαίωμα του υποκειμένου των δεδομένων να ζητήσει, στο πλαίσιο ένδικης διαδικασίας, να υποχρεωθεί προληπτικά ο υπεύθυνος επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα να μην παραβεί τις διατάξεις του εν λόγω κανονισμού στο μέλλον και, πιο συγκεκριμένα, να μην επαναλάβει την παράνομη επεξεργασία. Ειδικότερα, όπως επισήμανε ο γενικός εισαγγελέας στα σημεία 54 έως 69 των προτάσεών του, τέτοιο δικαίωμα δεν μπορεί να συναχθεί ούτε από το άρθρο 17 ούτε από το άρθρο 18 του εν λόγω κανονισμού.

44 Υπενθυμίζεται ότι το κεφάλαιο VIII του ΓΚΠΔ ρυθμίζει, μεταξύ άλλων, τα μέσα έννομης προστασίας που καθιστούν δυνατή την προστασία των δικαιωμάτων του υποκειμένου των δεδομένων όταν τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που το αφορούν έχουν υποστεί επεξεργασία η οποία φέρεται ότι αντιβαίνει στις διατάξεις του κανονισμού αυτού. Ειδικότερα, η προστασία των εν λόγω δικαιωμάτων μπορεί να επιδιωχθεί απευθείας από το υποκείμενο των δεδομένων, κατ' εφαρμογήν των άρθρων 77 έως 79 του εν λόγω κανονισμού, τα οποία προβλέπουν διάφορα μέσα έννομης προστασίας, τα οποία είναι δυνατόν να ασκηθούν από το εν λόγω πρόσωπο παραλλήλως και αυτοτελώς (πρβλ. αποφάσεις της 4ης Οκτωβρίου 2024,

Lindenapotheke, C-21/23, EU:C:2024:846, σκέψη 47 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία, και της 30ής Απριλίου 2025, Inspektorat kam Visshia sadeben savet, C-313/23, C-316/23 και C-332/23, EU:C:2025:303, σκέψη 128 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

45 Από το γράμμα των διατάξεων του κεφαλαίου VIII του ΓΚΠΔ προκύπτει ότι καμία εξ αυτών δεν υποχρεώνει τα κράτη μέλη να προβλέπουν ένδικο βοήθημα το οποίο να παρέχει προληπτική προστασία, όπως το περιγραφόμενο στη σκέψη 42 της παρούσας απόφασης. Ειδικότερα, το κείμενο του άρθρου 79, παράγραφος 1, του κανονισμού αυτού ορίζει απλώς ότι, με την επιφύλαξη κάθε διαθέσιμης διοικητικής ή μη δικαστικής προσφυγής, έκαστο υποκείμενο των δεδομένων έχει δικαίωμα πραγματικής δικαστικής προσφυγής εάν θεωρεί ότι δικαιώματά του που απορρέουν από τον κανονισμό έχουν προσβληθεί ως αποτέλεσμα της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που το αφορούν κατά παράβαση του κανονισμού. Το γράμμα της διάταξης αυτής δεν επιβάλλει στα κράτη μέλη την υποχρέωση να προβλέπουν ειδικό ένδικο βοήθημα το οποίο να καθιστά δυνατή, στο πλαίσιο ένδικης διαδικασίας προληπτικού χαρακτήρα, την έκδοση διαταγής περί παραλείψεως όπως αυτή στην οποία αναφέρεται το αιτούν δικαστήριο.

46 Τούτου λεχθέντος, λαμβανομένου υπόψη του γράμματος των διατάξεων του κεφαλαίου VIII του ΓΚΠΔ και, ιδίως, του άρθρου 79, παράγραφος 1, του ΓΚΠΔ, το οποίο αναγνωρίζει ότι έκαστο υποκείμενο δεδομένων έχει δικαίωμα πραγματικής δικαστικής προσφυγής εάν θεωρεί ότι τα δικαιώματά του που απορρέουν από τον εν λόγω κανονισμό έχουν προσβληθεί ως αποτέλεσμα της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα του που το αφορούν κατά παράβαση του εν λόγω κανονισμού, «με την επιφύλαξη» κάθε άλλης διοικητικής ή μη δικαστικής προσφυγής, πρέπει να γίνει δεκτό ότι τα κράτη μέλη δεν εμποδίζονται να προβλέψουν ένα τέτοιο ένδικο βοήθημα που παρέχει προληπτική προστασία, με σκοπό να υποχρεωθεί ο υπεύθυνος επεξεργασίας να απέχει από κάθε περαιτέρω προσβολή των εν λόγω δικαιωμάτων (πρβλ. απόφαση της 4ης Οκτωβρίου 2024, Lindenapotheke, C-21/23, EU:C:2024:846, σκέψη 53).

47 Υπογραμμίζεται συναφώς ότι, μολονότι ο ΓΚΠΔ σκοπεί να διασφαλίσει την κατ’ αρχήν πλήρη εναρμόνιση των εθνικών νομοθεσιών περί προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, εντούτοις πολλές διατάξεις του εν λόγω κανονισμού παρέχουν ρητώς στα κράτη μέλη τη δυνατότητα να θεσπίζουν πρόσθετους εθνικούς κανόνες, αυστηρότερους ή εισάγοντες παρεκκλίσεις, οι οποίοι καταλείπουν στα κράτη μέλη περιθώριο εκτιμήσεως ως προς τον τρόπο με τον οποίο οι εν λόγω διατάξεις μπορούν να τίθενται σε εφαρμογή («ρήτρες ανοίγματος») (απόφαση της 4ης Οκτωβρίου 2024, Lindenapotheke, C-21/23, EU:C:2024:846, σκέψη 57 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

48 Είναι αληθές ότι οι διατάξεις του κεφαλαίου VIII του ΓΚΠΔ δεν περιέχουν ειδικώς τέτοια ρήτρα ανοίγματος η οποία θα παρείχε ρητώς στα κράτη μέλη τη δυνατότητα να προβλέπουν ότι το υποκείμενο των δεδομένων που επιθυμεί να εμποδίσει τον υπεύθυνο επεξεργασίας να παραβιάσει τις ουσιαστικές διατάξεις του εν λόγω κανονισμού μπορεί να ασκήσει ένδικο βοήθημα προκειμένου να εκδοθεί, έναντι του υπευθύνου επεξεργασίας, διαταγή περί παραλείψεως των ενεργειών που θα συνεπάγονταν τέτοια παράβαση. Εντούτοις, ο νομοθέτης της Ένωσης δεν είχε την πρόθεση να προβεί σε εξαντλητική εναρμόνιση των μέσων έννομης προστασίας που παρέχονται σε περίπτωση παράβασης των διατάξεων του εν λόγω κανονισμού και, ιδίως, δεν απέκλεισε τη δυνατότητα άσκησης τέτοιου ενδίκου βοηθήματος (πρβλ. απόφαση της 4ης Οκτωβρίου 2024, Lindenapotheke, C-21/23, EU:C:2024:846, σκέψεις 59 και 60).

49 Η ερμηνεία αυτή επιβεβαιώνεται από τους σκοπούς τους οποίους επιδιώκει ο ΓΚΠΔ. Συγκεκριμένα, ο κανονισμός αποσκοπεί, μεταξύ άλλων, όπως προκύπτει από την αιτιολογική του σκέψη 10, στη διασφάλιση συνεκτικής και υψηλού επιπέδου προστασίας των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που τα αφορούν. Επιπλέον, η αιτιολογική σκέψη 11 του κανονισμού αναφέρει, ειδικότερα, ότι η αποτελεσματική προστασία των δεδομένων αυτών απαιτεί την ενίσχυση των δικαιωμάτων των υποκειμένων των δεδομένων και των υποχρεώσεων όσων επεξεργάζονται δεδομένα και καθορίζουν την επεξεργασία τους (πρβλ. απόφαση της 4ης Οκτωβρίου 2024, Lindenapotheke, C-21/23, EU:C:2024:846, σκέψη 61).

50 Η δυνατότητα του υποκειμένου των δεδομένων να προσφύγει ενώπιον δικαστηρίου με σκοπό να υποχρεωθεί ο υπεύθυνος της επεξεργασίας να μην επαναλάβει την παράβαση των ουσιαστικών διατάξεων του ΓΚΠΔ στο μέλλον όχι μόνο δεν θίγει τους ως άνω σκοπούς, αλλά, αντιθέτως, είναι ικανή να ενισχύσει την πρακτική αποτελεσματικότητα των συγκεκριμένων διατάξεων και, κατ' επέκταση, το επιδιωκόμενο με τον εν λόγω κανονισμό υψηλό επίπεδο προστασίας των υποκειμένων των δεδομένων έναντι της επεξεργασίας των προσωπικών τους δεδομένων. Επομένως, οι διατάξεις του κεφαλαίου VIII του ΓΚΠΔ δεν αντιτίθενται σε εθνική ρύθμιση η οποία παρέχει στο υποκείμενο των δεδομένων τη δυνατότητα άσκησης ενδίκου βοηθήματος που παρέχει προληπτική προστασία (πρβλ. απόφαση της 4ης Οκτωβρίου 2024, Lindenapotheke, C-21/23, EU:C:2024:846, σκέψεις 62 και 73).

51 Επομένως, ο ΓΚΠΔ δεν αντιτίθεται στο να προβλέπεται, βάσει διατάξεων της νομοθεσίας κράτους μέλους οι οποίες είναι εφαρμοστέες ενώπιον του επιληφθέντος εθνικού δικαστηρίου, ένδικο βοήθημα το οποίο αποσκοπεί στην έκδοση διαταγής που καθιστά δυνατή την αποτροπή ενδεχόμενης παράβασης των ουσιαστικών διατάξεων του κανονισμού ιδίως μέσω τυχόν επανάληψης της παράνομης επεξεργασίας.

52 Λαμβανομένου υπόψη του συνόλου των προεκτεθέντων, στο πρώτο, στο δεύτερο και στο τρίτο προδικαστικό ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι οι διατάξεις του ΓΚΠΔ έχουν την έννοια ότι δεν προβλέπουν ένδικο βοήθημα το οποίο να παρέχει στο υποκείμενο των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που υποβλήθηκαν σε παράνομη επεξεργασία τη δυνατότητα να αξιώσει προληπτικά να υποχρεωθεί ο υπεύθυνος επεξεργασίας να μην επαναλάβει την παράνομη επεξεργασία στο μέλλον, στην περίπτωση που το πρόσωπο αυτό δεν έχει ζητήσει τη διαγραφή των δεδομένων του. Ωστόσο, οι διατάξεις αυτές δεν εμποδίζουν τα κράτη μέλη να προβλέπουν τέτοιο ένδικο βοήθημα στις αντίστοιχες έννομες τάξεις τους.

Επί του τετάρτου προδικαστικού ερωτήματος

53 Με το τέταρτο προδικαστικό ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινιστεί αν το άρθρο 82, παράγραφος 1, του ΓΚΠΔ έχει την έννοια ότι ο όρος «μη υλική ζημία», ο οποίος περιλαμβάνεται στην εν λόγω διάταξη, καταλαμβάνει τα αρνητικά συναισθήματα που βιώνει το υποκείμενο των δεδομένων κατόπιν της άνευ αδείας διαβίβασης σε τρίτον των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που το αφορούν, όπως ο φόβος ή η δυσαρέσκεια, τα οποία προκαλούνται από την απώλεια του ελέγχου επί των δεδομένων αυτών, από ενδεχόμενη κατάχρησή τους ή από προσβολή της φήμης του.

54 Υπενθυμίζεται ότι το άρθρο 82, παράγραφος 1, του ΓΚΠΔ προβλέπει ότι κάθε πρόσωπο το οποίο υπέστη υλική ή μη υλική ζημία ως αποτέλεσμα παράβασης του εν λόγω κανονισμού δικαιούται αποζημίωση από τον υπεύθυνο επεξεργασίας ή τον εκτελούντα την επεξεργασία για τη ζημία που υπέστη.

55 Κατά πάγια νομολογία, δεδομένου ότι το άρθρο 82, παράγραφος 1, του ΓΚΠΔ δεν περιέχει καμία αναφορά στο εσωτερικό δίκαιο των κρατών μελών, η έννοια της «μη υλικής ζημίας», κατά τη διάταξη αυτήν, πρέπει να ορίζεται κατά τρόπο αυτοτελή και ομοιόμορφο, ο οποίος να προσιδιάζει στο δίκαιο της Ένωσης (πρβλ. αποφάσεις της 25ης Ιανουαρίου 2024, MediaMarktSaturn, C-687/21, EU:C:2024:72, σκέψη 64, και της 4ης Οκτωβρίου 2024, Agentsia po vpisvaniyata, C-200/23, EU:C:2024:827, σκέψη 139 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

56 Συναφώς, το Δικαστήριο έχει κρίνει επανειλημμένως, ιδίως υπό το πρίσμα των αιτιολογικών σκέψεων 75, 85 και 146 του ΓΚΠΔ, ότι η απλή παράβαση του κανονισμού αυτού δεν αρκεί για τη θεμελίωση δικαιώματος αποζημίωσης δυνάμει του άρθρου του 82, παράγραφος 1. Η ύπαρξη υλικής ή μη υλικής «ζημίας» την οποία «υπέστη» το υποκείμενο των δεδομένων, η παράβαση των διατάξεων του ΓΚΠΔ και η αιτιώδης συνάφεια μεταξύ της ζημίας και της παραβάσεως αποτελούν τις τρεις σωρευτικές, αναγκαίες και επαρκείς προϋποθέσεις για τη θεμελίωση του δικαιώματος αποζημίωσης. Επομένως, το υποκείμενο των δεδομένων που ζητεί ικανοποίηση για μη υλική ζημία βάσει του άρθρου 82, παράγραφος 1, υποχρεούται να αποδείξει όχι μόνον την παράβαση του κανονισμού, αλλά και ότι η παράβαση αυτή του προκάλεσε πράγματι τέτοια ζημία [πρβλ. αποφάσεις της 4ης Μαΐου 2023, Österreichische Post (Μη υλική ζημία λόγω της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα), C-300/21, EU:C:2023:370, σκέψεις 32, 33, 37 και 42, της 4ης Οκτωβρίου 2024, Agentsia po vpisvaniyata, C-200/23, EU:C:2024:827, σκέψεις 140 έως 142, καθώς και της 4ης Οκτωβρίου 2024, Patērētāju tiesību aizsardzības centrs, C-507/23, EU:C:2024:854, σκέψεις 24 και 25].

57 Εν προκειμένω, το αιτούν δικαστήριο εκθέτει ότι η μη υλική ζημία την οποία ο αναιρεσείων της κύριας δίκης ισχυρίζεται ότι υπέστη λόγω της επίμαχης παράβασης του ΓΚΠΔ έγκειται «στον φόβο διαβίβασης των δεδομένων σε τρίτους που απασχολούνται στον ίδιο τομέα, στο γεγονός ότι κάποιος έλαβε γνώση πληροφοριών ως προς τις οποίες επιβάλλεται κατ’ αρχήν διακριτικότητα [καθώς και] στην ταπείνωση λόγω της απόρριψης των μισθολογικών αξιώσεών του και λόγω του ότι τρίτοι έλαβαν γνώση του γεγονότος αυτού». Το αιτούν δικαστήριο ζητεί να διευκρινιστεί αν «αρνητικά συναισθήματα, όπως ο εκνευρισμός, η αγανάκτηση, η δυσαρέσκεια, η ανησυχία και ο φόβος», τα οποία αποτελούν «μέρος των γενικών κινδύνων της ζωής», επαρκούν για την ύπαρξη «μη υλικής ζημίας», κατά την έννοια του άρθρου 82 του κανονισμού αυτού, ή αν πρέπει το υποκείμενο των δεδομένων να έχει υποστεί βλάβη η οποία βαίνει πέραν των συναισθημάτων αυτών.

58 Στο πλαίσιο αυτό, πρώτον, από τη νομολογία του Δικαστηρίου προκύπτει ότι το άρθρο 82, παράγραφος 1, του ΓΚΠΔ αντιτίθεται σε εθνικό κανόνα ή πρακτική που εξαρτά τη χρηματική ικανοποίηση για τη «μη υλική ζημία», κατά την έννοια της ως άνω διάταξης, από την προϋπόθεση ότι η ζημία που υπέστη το υποκείμενο των δεδομένων βαίνει πέραν ενός ορισμένου ορίου ως προς τη βαρύτητά της. Η εν λόγω διάταξη δεν απαιτεί, για τη γένεση δικαιώματος χρηματικής ικανοποίησης, να υπερβαίνει η μη υλική ζημία την οποία επικαλείται το υποκείμενο των δεδομένων ένα «ελάχιστο κατώτατο όριο» [πρβλ. αποφάσεις της 4ης Μαΐου 2023, Österreichische Post (Μη υλική ζημία λόγω της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα), C-300/21, EU:C:2023:370, σκέψη 51, και της 4ης Οκτωβρίου 2024, Agentsia po vpisvaniyata, C-200/23, EU:C:2024:827, σκέψεις 147 και 149].

59 Δεύτερον, όπως επισήμανε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή με τις γραπτές παρατηρήσεις της, περιστάσεις όπως αυτές που περιγράφονται στην υπόθεση της κύριας δίκης, όπου γίνεται επίκληση «προσβολής της φήμης» λόγω της παραβίασης δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα ή «απώλειας του ελέγχου» επί των δεδομένων αυτών, περιλαμβάνονται ρητώς στα παραδείγματα πιθανών ζημιών που απαριθμούνται στις αιτιολογικές σκέψεις 75 και 85 του ΓΚΠΔ.

60 Ειδικότερα, το Δικαστήριο έχει υπογραμμίσει ότι, από την πρώτη φράση της αιτιολογικής σκέψης 85 του ΓΚΠΔ και τις εκεί ενδεικτικώς αναφερόμενες «βλάβες» που μπορεί να υποστούν τα υποκείμενα των δεδομένων, προκύπτει ότι ο ενωσιακός νομοθέτης θέλησε να περιλάβει στην έννοια αυτή την απλή «απώλεια του ελέγχου» επί των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που τα αφορούν, κατόπιν παράβασης του κανονισμού, ακόμη και αν τα επίμαχα δεδομένα δεν χρησιμοποιηθούν καταχρηστικά σε συγκεκριμένη περίπτωση. Μια τέτοια απώλεια του ελέγχου μπορεί να αρκεί για να προκληθεί «μη υλική ζημία», κατά την έννοια του άρθρου 82, παράγραφος 1, του εν λόγω κανονισμού, εφόσον το υποκείμενο των δεδομένων αποδεικνύει ότι υπέστη πράγματι τέτοια ζημία, όσο ασήμαντη και αν είναι, χωρίς να απαιτείται, για τη διαπίστωση της «μη υλικής ζημίας», η τεκμηρίωση της ύπαρξης πρόσθετων απτών επιπτώσεων (πρβλ. απόφαση της 4ης Οκτωβρίου 2024, Agentsia po vpisvaniyata, C-200/23, EU:C:2024:827, σκέψεις 145, 150 και 156 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

61 Τρίτον, το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι ο φόβος του υποκειμένου των δεδομένων ότι, κατόπιν παράβασης του ΓΚΠΔ, τα προσωπικού χαρακτήρα δεδομένα του θα χρησιμοποιηθούν καταχρηστικά στο μέλλον μπορεί αφ’ εαυτού να συνιστά «μη υλική ζημία», κατά την έννοια του άρθρου 82, παράγραφος 1, του ίδιου κανονισμού, υπό την προϋπόθεση ότι ο φόβος αυτός, μαζί με τις αρνητικές συνέπειές του, αποδεικνύεται δεόντως, όπερ εναπόκειται στο επιληφθέν εθνικό δικαστήριο να εξακριβώσει [πρβλ. αποφάσεις της 20ής Ιουνίου 2024, PS (Εσφαλμένη διεύθυνση), C-590/22, EU:C:2024:536, σκέψεις 32, 35 και 36, και της 4ης Οκτωβρίου 2024, Agentsia po vpisvaniyata, C-200/23, EU:C:2024:827, σκέψεις 143, 144 και 155 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία].

62 Επομένως, μολονότι τα συναισθήματα που μνημονεύει το αιτούν δικαστήριο, και δη ο φόβος ή η δυσαρέσκεια, μπορούν κατά τα λοιπά να αποτελούν μέρος των γενικών κινδύνων της καθημερινής ζωής, όπως παρατηρεί το ίδιο το αιτούν δικαστήριο, τέτοια αρνητικά συναισθήματα μπορούν να συνιστούν «μη υλική ζημία», κατά την έννοια του άρθρου 82, παράγραφος 1, του ΓΚΠΔ, υπό την προϋπόθεση ότι, σύμφωνα με την απαίτηση περί αιτιώδους συνάφειας που υπενθυμίζεται στη σκέψη 56 της παρούσας απόφασης, το υποκείμενο των δεδομένων αποδεικνύει ότι βιώνει τέτοια συναισθήματα, μαζί με τις αρνητικές συνέπειές τους, ακριβώς λόγω της επίμαχης παράβασης του κανονισμού αυτού, όπως στην περίπτωση της άνευ αδείας διαβίβασης σε τρίτον των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που το αφορούν η οποία ενέχει τον κίνδυνο κατάχρησης των δεδομένων αυτών, όπερ εναπόκειται στα επιληφθέντα εθνικά δικαστήρια να εκτιμούν.

63 Τέταρτον, τέλος, η ερμηνεία αυτή είναι σύμφωνη με το γράμμα του άρθρου 82, παράγραφος 1, του ΓΚΠΔ, ερμηνευόμενο υπό το πρίσμα των αιτιολογικών σκέψεων 85 και 146 του κανονισμού, κατά τις οποίες ο όρος «μη υλική ζημία», κατά την έννοια του άρθρου 82, παράγραφος 1, πρέπει να τυγχάνει ευρείας ερμηνείας. Επιπλέον, η εν λόγω ερμηνεία επιρρωννύεται από τον σκοπό του κανονισμού που απορρέει από το άρθρο 1 καθώς και από τις αιτιολογικές σκέψεις 1 και 10 αυτού, ο οποίος συνίσταται στη διασφάλιση υψηλού επιπέδου προστασίας των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα (βλ., κατ’ αναλογίαν, αποφάσεις της 14ης Δεκεμβρίου 2023, Gemeinde Ummendorf, C-456/22, EU:C:2023:988, σκέψεις 19 και 20, και της 4ης Οκτωβρίου 2024, Agentsia po vpisvaniyata, C-200/23, EU:C:2024:827, σκέψεις 144 και 146).

64 Λαμβανομένων υπόψη των προεκτεθέντων, στο τέταρτο προδικαστικό ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 82, παράγραφος 1, του ΓΚΠΔ έχει την έννοια ότι ο όρος «μη υλική ζημία», ο οποίος περιλαμβάνεται στην εν λόγω διάταξη, καταλαμβάνει τα αρνητικά συναισθήματα που βιώνει το υποκείμενο των δεδομένων κατόπιν της άνευ αδείας διαβίβασης σε τρίτον των

δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που το αφορούν, όπως ο φόβος ή η δυσαρέσκεια, τα οποία προκαλούνται από την απώλεια του ελέγχου επί των δεδομένων αυτών, από ενδεχόμενη κατάχρησή τους ή από προσβολή της φήμης του, υπό την προϋπόθεση ότι το υποκείμενο των δεδομένων αποδεικνύει ότι βιώνει τα συναισθήματα αυτά, μαζί με τις αρνητικές συνέπειές τους, λόγω της επίμαχης παράβασης του κανονισμού.

Επί του πέμπτου προδικαστικού ερωτήματος

65 Με το πέμπτο προδικαστικό ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινιστεί αν το άρθρο 82, παράγραφος 1, του ΓΚΠΔ έχει την έννοια ότι επιτρέπει να λαμβάνεται υπόψη ο βαθμός υπαιτιότητας του υπευθύνου επεξεργασίας για τους σκοπούς του υπολογισμού της οφειλόμενης δυνάμει της εν λόγω διάταξης χρηματικής ικανοποίησης για μη υλική ζημία.

66 Συναφώς, από τη νομολογία του Δικαστηρίου προκύπτει ότι, δεδομένου ότι ο ΓΚΠΔ δεν περιέχει διατάξεις με αντικείμενο τον καθορισμό των κανόνων σχετικά με την εκτίμηση της αποζημίωσης που οφείλεται βάσει του σχετικού δικαιώματος που κατοχυρώνεται στο άρθρο 82 του κανονισμού αυτού, τα εθνικά δικαστήρια οφείλουν, προς τούτο, να εφαρμόζουν τους εσωτερικούς κανόνες εκάστου κράτους μέλους σχετικά με την έκταση της χρηματικής αποζημίωσης, υπό την προϋπόθεση ότι τηρούνται οι αρχές της ισοδυναμίας και της αποτελεσματικότητας του δικαίου της Ένωσης [πρβλ. αποφάσεις της 4ης Μαΐου 2023, Österreichische Post (Μη υλική ζημία λόγω της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα), C-300/21, EU:C:2023:370, σκέψεις 54 και 59, και της 4ης Οκτωβρίου 2024, Patērētāju tiesību aizsardzības centrs, C-507/23, EU:C:2024:854, σκέψη 32].

67 Εν προκειμένω, το αιτούν δικαστήριο διερωτάται αν ο βαθμός υπαιτιότητας του ζημιώσαντος, ο οποίος, στο γερμανικό δίκαιο, αποτελεί κριτήριο για τον υπολογισμό της χρηματικής ικανοποίησης για μη περιουσιακή ζημία, θα μπορούσε επίσης να ληφθεί υπόψη και στην περίπτωση της χρηματικής ικανοποίησης για μη υλική ζημία που προβλέπει το άρθρο 82 του ΓΚΠΔ.

68 Από τις αποφάσεις του Δικαστηρίου, ορισμένες εκ των οποίων εκδόθηκαν μετά την υποβολή της υπό κρίση αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως, προκύπτει ότι στο πέμπτο ερώτημα πρέπει να δοθεί αρνητική απάντηση.

69 Πράγματι, το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι, λαμβανομένης υπόψη της αντισταθμιστικής λειτουργίας του δικαιώματος αποζημίωσης που προβλέπεται στο άρθρο 82 του ΓΚΠΔ, τα εθνικά δικαστήρια οφείλουν να διασφαλίζουν ότι τα υποκείμενα των δεδομένων λαμβάνουν «πλήρη και ουσιαστική» αποζημίωση για τη ζημία που υπέστησαν, όπως επισημαίνεται στην αιτιολογική σκέψη 146 του κανονισμού αυτού, χωρίς να απαιτείται, για τους σκοπούς μιας τέτοιας πλήρους αντιστάθμισης, να επιβληθεί η καταβολή αποζημίωσης με χαρακτήρα κύρωσης [πρβλ. αποφάσεις της 4ης Μαΐου 2023, Österreichische Post (Μη υλική ζημία λόγω της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα), C-300/21, EU:C:2023:370, σκέψεις 57 και 58, και της 4ης Οκτωβρίου 2024, Patērētāju tiesību aizsardzības centrs, C-507/23, EU:C:2024:854, σκέψη 34].

70 Αντιθέτως προς ό,τι προβλέπει το άρθρο 83 του ΓΚΠΔ για τα διοικητικά πρόστιμα, των οποίων τα κριτήρια δεν έχουν κατ' αναλογίαν εφαρμογή στο πλαίσιο του άρθρου 82 του κανονισμού, το δικαίωμα αποζημίωσης που προβλέπεται στο άρθρο 82, ιδίως σε περίπτωση μη υλικής ζημίας, επιτελεί αποκλειστικώς αντισταθμιστική λειτουργία, υπό την έννοια ότι η χρηματική ικανοποίηση η οποία στηρίζεται στο άρθρο 82 πρέπει να καθιστά δυνατή την πλήρη αντιστάθμιση της ζημίας που προκλήθηκε συγκεκριμένα λόγω της παράβασης του κανονισμού,

ενώ αντιθέτως δεν έχει αποτρεπτικό χαρακτήρα ή χαρακτήρα κύρωσης (πρβλ. αποφάσεις της 4ης Οκτωβρίου 2024, Agentsia po vpisvaniyata, C-200/23, EU:C:2024:827, σκέψη 153, και της 4ης Οκτωβρίου 2024, Patērētāju tiesību aizsardzības centrs, C-507/23, EU:C:2024:854, σκέψεις 39 έως 41).

71 Επομένως, αφενός, η στοιχειοθέτηση της ευθύνης του υπευθύνου επεξεργασίας δυνάμει του άρθρου 82 του ΓΚΠΔ εξαρτάται από την ύπαρξη υπαιτιότητάς του, η οποία τεκμαίρεται εκτός αν αυτός αποδείξει ότι δεν μπορεί να του καταλογιστεί καμία ευθύνη για το ζημιογόνο γεγονός, και, αφετέρου, το εν λόγω άρθρο 82 δεν απαιτεί να λαμβάνεται υπόψη ο βαθμός υπαιτιότητας κατά τον καθορισμό του ποσού που επιδικάζεται ως χρηματική ικανοποίηση για τη μη υλική ζημία βάσει της ίδιας διάταξης (απόφαση της 4ης Οκτωβρίου 2024, Agentsia po vpisvaniyata, C-200/23, EU:C:2024:827, σκέψη 154).

72 Ειδικότερα, η αποκλειστικώς αντισταθμιστική λειτουργία του δικαιώματος αποζημίωσης που προβλέπεται στο άρθρο 82, παράγραφος 1, του ΓΚΠΔ δεν επιτρέπει να λαμβάνονται υπόψη για την αποκατάσταση ζημίας βάσει της εν λόγω διάταξης η βαρύτητα της παράβασης του κανονισμού καθώς και η τυχόν πρόθεση εκ μέρους του υπευθύνου επεξεργασίας για τέλεση της παράβασης. Κατά συνέπεια, στο πλαίσιο της εν λόγω διάταξης, οι προθέσεις και τα κίνητρα του υπευθύνου επεξεργασίας δεν πρέπει να λαμβάνονται υπόψη προκειμένου να επιδικαστεί, ενδεχομένως, στο υποκείμενο των δεδομένων αποζημίωση μικρότερη από τη ζημία την οποία το εν λόγω πρόσωπο πράγματι υπέστη, είτε ως προς το ποσό είτε ως προς τη μορφή της αποζημίωσης (πρβλ. απόφαση της 4ης Οκτωβρίου 2024, Patērētāju tiesību aizsardzības centrs, C-507/23, EU:C:2024:854, σκέψεις 42 έως 45 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

73 Λαμβανομένων υπόψη των προεκτεθέντων, στο πέμπτο προδικαστικό ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 82, παράγραφος 1, του ΓΚΠΔ έχει την έννοια ότι δεν επιτρέπει να λαμβάνεται υπόψη ο βαθμός υπαιτιότητας του υπευθύνου επεξεργασίας για τους σκοπούς του υπολογισμού της οφειλόμενης δυνάμει της εν λόγω διάταξης χρηματικής ικανοποίησης για μη υλική ζημία.

Επί του έκτου προδικαστικού ερωτήματος

74 Το έκτο προδικαστικό ερώτημα υποβάλλεται για την περίπτωση που το Δικαστήριο απαντήσει καταφατικά είτε σε κάποιο από τα σκέλη του πρώτου προδικαστικού ερωτήματος είτε στο τρίτο προδικαστικό ερώτημα, ήτοι αν γίνει δεκτό, κατ’ ουσίαν, ότι το δικαίωμα του υποκειμένου των δεδομένων να αξιώσει από τον υπεύθυνο επεξεργασίας να απέχει από κάθε μελλοντική παραβίαση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα αναγνωρίζεται από τον ΓΚΠΔ απευθείας δυνάμει των διατάξεών του ή μέσω της εφαρμογής εθνικών διατάξεων την οποία επιτρέπει ο εν λόγω κανονισμός. Λαμβανομένης υπόψη της απάντησης που δόθηκε, από κοινού, στο πρώτο, στο δεύτερο και στο τρίτο προδικαστικό ερώτημα, η οποία παρατίθεται στη σκέψη 52 της παρούσας απόφασης, πρέπει να δοθεί απάντηση στο έκτο προδικαστικό ερώτημα.

75 Προκειμένου να διευκρινιστεί το αντικείμενο του τελευταίου αυτού ερωτήματος, το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι, κατά το γερμανικό δίκαιο και σύμφωνα με τη δική του νομολογία, το γεγονός ότι πρόσωπο που υπέστη μη υλική ζημία ζήτησε και πέτυχε να υποχρεωθεί ο ζημιώσας να απέχει από νέες ζημιογόνες πράξεις μπορεί να ληφθεί υπόψη προκειμένου να μειωθεί ή ακόμη και να αποκλειστεί η καταβολή χρηματικής ικανοποίησης για την εν λόγω ζημία. Το αιτούν δικαστήριο ζητεί να διευκρινιστεί αν το προαναφερθέν κριτήριο για τον προσδιορισμό της

ικανοποίησης μπορεί επίσης να εφαρμοστεί στο πλαίσιο του ΓΚΠΔ, ιδίως υπό το πρίσμα της αρχής της αποτελεσματικότητας του δικαίου της Ένωσης, και, σε περίπτωση καταφατικής απάντησης, σε ποιον βαθμό.

76 Επομένως, με το έκτο προδικαστικό ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινιστεί αν το άρθρο 82, παράγραφος 1, του ΓΚΠΔ έχει την έννοια ότι το γεγονός ότι το υποκείμενο των δεδομένων έχει επιτύχει, δυνάμει του εφαρμοστέου εθνικού δικαίου, την έκδοση διαταγής η οποία υποχρεώνει τον υπεύθυνο της επεξεργασίας να μην επαναλάβει την παράβαση του κανονισμού στο μέλλον μπορεί να ληφθεί υπόψη προκειμένου να μειωθεί το ύψος της χρηματικής ικανοποίησης για μη υλική ζημία που οφείλεται δυνάμει του άρθρου 82, παράγραφος 1, ή ακόμη και να υποκαταστήσει την εν λόγω χρηματική ικανοποίηση.

77 Συναφώς, υπενθυμίζεται ότι, όπως επισημάνθηκε στη σκέψη 66 της παρούσας απόφασης, ο ΓΚΠΔ δεν περιέχει διατάξεις οι οποίες να καθορίζουν τους κανόνες υπολογισμού της αποζημίωσης που οφείλεται δυνάμει του άρθρου 82 του κανονισμού αυτού, όπερ συνεπάγεται ότι τα εθνικά δικαστήρια οφείλουν, προς τούτο, να εφαρμόζουν τους εσωτερικούς κανόνες εκάστου κράτους μέλους σχετικά με την έκταση της χρηματικής αποζημίωσης, υπό την προϋπόθεση ότι τηρούνται οι αρχές της ισοδυναμίας και της αποτελεσματικότητας του δικαίου της Ένωσης.

78 Ειδικότερα, υπογραμμίζεται ότι τα κριτήρια υπολογισμού της οφειλόμενης αποζημίωσης στο πλαίσιο μέσων ένδικης προστασίας που αποσκοπούν στη διαφύλαξη των δικαιωμάτων που αντλούν οι πολίτες από το άρθρο 82 του ΓΚΠΔ, κριτήρια τα οποία καθορίζονται από την έννομη τάξη κάθε κράτους μέλους, πρέπει να καθιστούν δυνατή τη διασφάλιση πλήρους και αποτελεσματικής αποκατάστασης της ζημίας που υπέστη το υποκείμενο των δεδομένων λόγω παράβασης του κανονισμού αυτού (πρβλ. αποφάσεις της 4ης Οκτωβρίου 2024, Agentsia po vpisvaniyata, C-200/23, EU:C:2024:827, σκέψη 152, και της 4ης Οκτωβρίου 2024, Patērētāju tiesību aizsardzības centrs, C-507/23, EU:C:2024:854, σκέψη 34 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

79 Το Δικαστήριο έχει δεχθεί ότι, εντός των ορίων που θέτει η αρχή της αποτελεσματικότητας, ορισμένες περιστάσεις μπορούν να επηρεάσουν τον προσδιορισμό της αποζημίωσης που οφείλεται βάσει του άρθρου 82 του ΓΚΠΔ, ιδίως περιορίζοντάς την. Έχει κριθεί ότι, εφόσον το υποκείμενο των δεδομένων δεν έχει υποστεί σοβαρή ζημία, το εθνικό δικαστήριο μπορεί να επιδικάσει υπέρ του εν λόγω προσώπου ελάχιστη χρηματική αποζημίωση, υπό την προϋπόθεση ότι το χαμηλό ποσό της κατά τα άνω επιδικαζόμενης αποζημίωσης αντισταθμίζει πλήρως την προκληθείσα ζημία, όπερ εναπόκειται στο εθνικό δικαστήριο να εξακριβώσει. Ομοίως, η έκφραση συγγνώμης μπορεί να αποτελέσει προσήκουσα ικανοποίηση για μη υλική ζημία βάσει του άρθρου 82, ιδίως όταν δεν υπάρχει η δυνατότητα επαναφοράς των πραγμάτων στην προτέρα κατάσταση, υπό την προϋπόθεση ότι η μορφή αυτή ικανοποίησης, εφόσον προβλέπεται από το εθνικό δίκαιο, μπορεί να αντισταθμίσει πλήρως την εν λόγω ζημία (πρβλ. απόφαση της 4ης Οκτωβρίου 2024, Patērētāju tiesību aizsardzības centrs, C-507/23, EU:C:2024:854, σκέψεις 35 έως 37 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

80 Εν προκειμένω, με το προδικαστικό ερώτημα ζητείται να διευκρινιστεί αν ένα εθνικό δικαστήριο έχει τη δυνατότητα, στο πλαίσιο της εφαρμογής του άρθρου 82 του ΓΚΠΔ, να λάβει υπόψη το γεγονός ότι το υποκείμενο των δεδομένων έχει επιτύχει την έκδοση διαταγής περί παραλείψεως, προκειμένου να μειωθεί το ποσό της χρηματικής ικανοποίησης για μη υλική ζημία που μπορεί να του επιδικασθεί, με συνέπεια, στην πράξη, η ικανοποίηση για την εν λόγω ζημία να παρασχεθεί εν μέρει μέσω της επιδίκασης χρηματικής ικανοποίησης και εν μέρει μέσω της εν λόγω διαταγής, ή ακόμη και αποκλειστικά μέσω της εν λόγω διαταγής.

81 Από τη νομολογία που μνημονεύθηκε στις σκέψεις 78 και 79 της παρούσας απόφασης προκύπτει όμως ότι ορισμένη μορφή αποκατάστασης της ζημίας, προβλεπόμενη από το εφαρμοστέο εθνικό δίκαιο, μπορεί να θεωρηθεί ότι συμβιβάζεται προς τον ΓΚΠΔ μόνον εφόσον συνάδει με τις αρχές της ισοδυναμίας και της αποτελεσματικότητας του δικαίου της Ένωσης, όπερ προϋποθέτει, μεταξύ άλλων, ότι είναι ικανή να διασφαλίσει πλήρη και αποτελεσματική αποκατάσταση της ζημίας που υπέστη το υποκείμενο των δεδομένων.

82 Ειδικότερα, η αποζημίωση που οφείλεται δυνάμει του άρθρου 82 του ΓΚΠΔ δεν μπορεί να λάβει, εν μέρει ή εν όλω, τη μορφή διαταγής περί παραλείψεως, δεδομένου ότι το δικαίωμα αποκατάστασης της ζημίας που προβλέπεται στο εν λόγω άρθρο 82 επιτελεί αποκλειστικώς αντισταθμιστική λειτουργία, όπως υπομνήσθηκε στη σκέψη 70 της παρούσας απόφασης, ενώ η διαταγή περί παραλείψεως κατά του ζημιώσαντος έχει αμιγώς προληπτικό χαρακτήρα. Πράγματι, όπως επισήμανε κατ' ουσίαν ο γενικός εισαγγελέας στο σημείο 86 των προτάσεών του, μια τέτοιου είδους διαταγή αποσκοπεί στην αποτροπή της επανάληψης της ζημιογόνου συμπεριφοράς, ώστε να αποφευχθεί η επέλευση νέας ζημίας, αλλά δεν αποκαθιστά τη ζημία την οποία έχει ήδη υποστεί το υποκείμενο των δεδομένων.

83 Λαμβανομένων υπόψη των προεκτεθέντων, στο έκτο προδικαστικό ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 82, παράγραφος 1, του ΓΚΠΔ έχει την έννοια ότι το γεγονός ότι το υποκείμενο των δεδομένων έχει επιτύχει, δυνάμει του εφαρμοστέου εθνικού δικαίου, την έκδοση διαταγής η οποία υποχρεώνει τον υπεύθυνο της επεξεργασίας να μην επαναλάβει την παράβαση του κανονισμού στο μέλλον δεν επιτρέπεται να ληφθεί υπόψη προς μείωση του ύψους της οφειλόμενης δυνάμει της εν λόγω διάταξης χρηματικής ικανοποίησης για μη υλική ζημία ούτε, κατά μείζονα λόγο, προς υποκατάστασή της.

Επί των δικαστικών εξόδων

84 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (τέταρτο τμήμα) αποφαίνεται:

1) Οι διατάξεις του κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της οδηγίας 95/46/ΕΚ (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων),

έχουν την έννοια ότι:

δεν προβλέπουν ένδικο βοήθημα το οποίο να παρέχει στο υποκείμενο των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που υποβλήθηκαν σε παράνομη επεξεργασία τη δυνατότητα να αξιώσει προληπτικά να υποχρεωθεί ο υπεύθυνος επεξεργασίας να μην επαναλάβει την παράνομη επεξεργασία στο μέλλον, στην περίπτωση που το πρόσωπο αυτό δεν έχει ζητήσει τη διαγραφή των δεδομένων του. Ωστόσο, οι διατάξεις αυτές δεν εμποδίζουν τα κράτη μέλη να προβλέπουν τέτοιο ένδικο βοήθημα στις αντίστοιχες έννομες τάξεις τους.

2) Το άρθρο 82, παράγραφος 1, του κανονισμού 2016/679

έχει την έννοια ότι:

ο όρος «μη υλική ζημία», ο οποίος περιλαμβάνεται στην εν λόγω διάταξη, καταλαμβάνει τα αρνητικά συναισθήματα που βιώνει το υποκείμενο των δεδομένων κατόπιν της άνευ αδείας διαβίβασης σε τρίτον των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που το αφορούν, όπως ο φόβος ή η δυσαρέσκεια, τα οποία προκαλούνται από την απώλεια του ελέγχου επί των δεδομένων αυτών, από ενδεχόμενη κατάχρησή τους ή από προσβολή της φήμης του, υπό την προϋπόθεση ότι το υποκείμενο των δεδομένων αποδεικνύει ότι βιώνει τα συναισθήματα αυτά, μαζί με τις αρνητικές συνέπειές τους, λόγω της επίμαχης παράβασης του κανονισμού.

3) Το άρθρο 82, παράγραφος 1, του κανονισμού 2016/679

έχει την έννοια ότι:

δεν επιτρέπει να λαμβάνεται υπόψη ο βαθμός υπαιτιότητας του υπευθύνου επεξεργασίας για τους σκοπούς του υπολογισμού της οφειλόμενης δυνάμει της εν λόγω διάταξης χρηματικής ικανοποίησης για μη υλική ζημία.

4) Το άρθρο 82, παράγραφος 1, του κανονισμού 2016/679

έχει την έννοια ότι:

το γεγονός ότι το υποκείμενο των δεδομένων έχει επιτύχει, δυνάμει του εφαρμοστέου εθνικού δικαίου, την έκδοση διαταγής η οποία υποχρεώνει τον υπεύθυνο της επεξεργασίας να μην επαναλάβει την παράβαση του κανονισμού στο μέλλον δεν επιτρέπεται να ληφθεί υπόψη προς μείωση του ύψους της οφειλόμενης δυνάμει της εν λόγω διάταξης χρηματικής ικανοποίησης για μη υλική ζημία ούτε, κατά μείζονα λόγο, προς υποκατάστασή της.

(υπογραφές)